

T.C. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

BİLGİSAYAR VE BİLİŞİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

PROGRAMLAMA DİLLERİNİN PRENSİPLERİ ÖDEV RAPORU

Java ve C Dilleri ile Rastgele Kişi Üretebilecek Kütüphane Tasarlama

Grup Elemanları:

G171210063- Arif Yusuf Yılmaz G171210009- Arif Damar

SAKARYA

Nisan, 2020

Programlama Dillerinin Prensipleri Dersi

Java ve C Dilleri ile Rastgele Kişi Üretebilecek Kütüphane Tasarlama

Arif Yusuf/Yılmaz, Arif/Damar

^a G171210063 / 2A

^b G171210009 / 2A

Özet (Java ve C)

Her iki programlama dilinde de rastgele kişi üreten bir kütüphane tasarlanması istenmiştir. Üretilen her rastgele kişi rastgele olarak; ödev dosyasında verilen "random_isimler.txt" metin belgesindeki isim ve soy isimlerden bir isim ve soy isim, 0-100 arasında bir yaş, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası algoritmasına uyulacak bir şekilde T.C. kimlik numarası, Türkiye' de ki telefon numaralarına uyumlu bir telefon numarası, İmei algoritmasına uyulacak bir şekilde imei numarası alır. Üretilen bu kişi "Kişiler.txt" dosyasına yazdırılır ve sonrasında T.C. kimlik ve imei numaralarının geçerlilikleri kontrol edilir. Çalıştırılabilir test programında kullanıcıya 3 seçenekli- rastgele kişi üret, üretilen dosyayı kontrol et, çıkış- bir menü sunulur. Seçilen duruma göre kişi üretilebilir ya da üretilen kişilerin daha önce yukarıda belirtilen özellikleri kontrol edilebilir. Çıkış seçeneği seçilene kadar program devam eder.

Genel problemimiz rastgele sayı oluşturacak fonksiyonların kısıtlanmasından dolayı rastgeleliği kendimizin sağlayıp, kullanacağımız algoritmalara enjekte edebilmek ve sonrasında ödev özetinde bahsedilen konulara uygun bir şekilde programları düzgün bir şekilde çalıştırabilmektir.

Probleme yaklaşım biçimimiz; içerisinde zaman tutan metotları kullanarak zamana erişip, her çağrıldığında sürekli değişmesini sağladığımız değişkenler ile bir dizi işlemlere sokup, sonucunda da her çağrıldığında farklı bir sayı üreten dolayısıyla rastgeleliği sağlamış olan bir algoritma geliştirmektir.

© 2017 Sakarya Üniversitesi.

Bu rapor benim özgün çalışmamdır. Faydalanmış olduğum kaynakları içeresinde belirttim. Her hangi bir kopya işleminde sorumluluk bana aittir.

Anahtar Kelimeler: Sözde Rastgele Sayı, Luhn Algoritması, T.C. Kimlik No Algoritması

1. GELİŞTİRİLEN YAZILIM

1.1. Java

Öncelikle istenilen minimum sayı kadar sınıf üretilir. Rastgele sınıfında Zaman'a erişmek için hazır bulunan "Date" sınıfından bir nesne üretilir ve milisaniye döndüren metodu çağrılarak her seferinde farklı sayıya ulaşmak için statik olarak tanımladığımız alt alanlarla bir dizi işleme sokulup sonucunda da rastgele olarak bir sayı döndüren metot oluşturulur.

Kişi sınıfı için ödev dosyasında belirtilen isim, soy isim, yaş, T.C. kimlik numarası ve telefon alt alanları oluşturulur, "Get" ve "Set" metotları yazılır.

Telefon sınıfında telefon numarasını tutan bir dizi, IMEINo referansıyla imeiNo alt alan olarak oluşturulurlar. imeiNo alt için gerekli Get ve Set metotları yazılır. Sınıf içerisinde ilk hanesi kesinlikle 0, ikinci hanesi kesinlikle 5 olan kalan elemanlarını Rastgele sınıfından oluşturulmuş bir nesneyle sayiOlustur metodu çağrılarak alan fakat bu oluşum içerisinde Türkiye' de ki telefon numaralarına uyumlu olmasına dikkat edilen telefonOlustur isimli bir metot bulunur.

İstenilen sınıflara ek olarak dosya okuma ve yazmaların bulunacağı "DosvaIslem" olusturulur. İçerisinde "icerikDosvaOku", uretilmisDosyaOku, dosyaTemizle ve Kontrol metotları bulunur. icerikDosyaOku metodunda isim ve sov isimlerin tutulduğu dosya okunur, okunan her isim ve sov isim alt alan olarak olusturulan **isimler** ve **sovIsimler** dizilerinde tutulur. dosyaYaz metodunda rastgele kisi bilgileri yeni olusturulacak dosyaya uretilmisDosyaOku metodunda üretilen veya dışarıdan verilen "Kisiler.txt" dosvasındaki her bir satır okunur ve split ile ayrılan her bir bilgi "uretilmis" isimli listede tutulur. **dosyaTemizle** metodunda parametre olarak verilen dosya temizlenir. Kontrol metodunda döngü yardımıyla uretilmis listesindeki her eleman bir diziye, o dizideki her bir 0.eleman (T.C. kimlik no tutar) tcKimlikNumaraları listesine, her bir 5.eleman (Îmei no tutar) imeiNumaraları listesine eklenir. Dosyanın bozuk olduğu durumlar kontrol edilir ve buna göre bozuk satır sayısı tutulur. Oluşturulan tcKimlikNumaraları listesi KimlikNo sınıfında bulunan tcKimlikKontrol metoduna. imeiNumaraları listesi IMEINo sınıfında bulunan imeiNoKontrol metoduna parametre olarak verilerek gönderilir.

KimlikNo sınıfında T.C kimlik numarasını tutan bir dizi alt alan olarak oluşturulur. T.C. kimlik numaraları oluşturulması bir algoritmaya bağlı olduğundan bizden de bu algoritmaya uymamız istenmiştir. Bu sebeple sınıf içerisinde 11 haneli T.C kimlik numarasının 10.elemanını yani 9.indisini bulan metot ve 11.elemanını yani 10.indisini bulan metot ve bu metotlara yardımcı metotlar (ciftIndisToplamıBul, tekIndisToplamiBul, 10.indise kadar olan tümIndislerinToplaminiBul) bulunur. Bu metotlar ilk 9 hanesini rastgele nesnesinin ulaştığı sayiOlustur metodu yardımıyla alan tcKimlikOlustur metodunda çağrılır, ilk hanenin "0" olamayacağı gibi kontroller yapılır ve böylece T.C. kimlik numarası oluşmuş olur. tcKimlikKontrol metodunda ise kendisine gönderilen tcKimlikNumaraları listesi eleman eleman ayrılarak önce formatsal kontroller (boş olma durumu, boşluk karakterinden oluşma durumu, uzunluğun 11 haneden oluşmaması) yapılır daha sonra algoritmik hesaplama

kontrolleri daha önce bahsi geçen indis bulma metotları ve yardımcı metotları sayesinde yapılarak numaranın geçerli ya da geçersiz olduğu anlaşılır.

IMEINO sınıfında imei numarasını tutan bir dizi alt alan olarak olusturulur. İmei numarası olusumu da benzer bir sekilde algoritmik hesaplamalar sonucu olustuğundan sınıf içerisinde 15 haneli imei numarasının son hanesini bulmak adına oluşturulmuş fonksiyonlar (ciftToplamBul, tekToplamBul, genelToplamBul, sonHaneBul) bulunur, imeiNoOlustur metodunda ilk 14 hane-ilk 2 hane haric- rastgele nesnesinin olusturulur. saviOlustur metodu yardımıyla Ĭlk https://www.wikiwand.com/en/Reporting_Body_Identifier adresinde bulunan İmei numarası standartlarına göre olması gereken kombinasyonlarla olusturulur. Daha sonra ilgili metotlar çağrılarak 15.hanenin atanmasıyla birlikte imei numarası olusturulmus olur. imeiNoKontrol metodunda ise kendisine gönderilen imeiNumaraları listesi eleman eleman ayrılarak önce formatsal kontroller (bos olma durumu, bosluk karakterinden olusma durumu, uzunluğun 15 haneden olusmaması) yapılır daha sonra algoritmik hesaplama kontrolleri daha önce bahsi geçen indis bulma metotları sayesinde yapılarak imei numarasının geçerli ya da geçersiz olduğu anlasılır.

RastgeleKisi sınıfında Kisi ve Dosyalslem sınıflarından nesne üretilir. Sınıf içerisinde bulunan kisiÖzellikAta metodunda Dosyalslem sınıfından üretilen nesne ile icerikDosyaOku metodu çağrılarak dosya okunur, üretilen kişi nesnesinin set ve get metotları ile Kisi sınıfındaki her bir alt alan atanmış olur. Sınıf içerisinde bulunan bir diğer metot olan listeYap ile tam sayı dizileri listeye döndürülür. Sınıf içerisindeki son metot olan kişileriDosyayaYazdir metodu ile parametre olarak alınan dosyaya, listeYap metodu yardımı ile stringe çevirdiği tam sayı dizileri ile birlikte diğer tüm bilgileri sırasıyla T.C. kimlik numarası, isim, soy isim, yaş, telefon numarası, imei numarası şeklinde yazdırılır.

1.2. C

Öncelikle C dili nesne yönelimli programlama desteği olan bir dil olmadığı için sınıf yapıları Struct'lar ile benzetim yaparak kurgulanabilir. Sınıfların kurucu metodları ve sınıfların içinde bulunan metodlar manuel olarak oluşturulmalı. Bu sebeple ödevde istenen her sınıf yapısı için bir Struct (yapı) oluşturulur. Bu yapılar içerisinde fonksiyon göstericileriyle fonksiyonları göstererek nesne yönelimli programlamadaki metotlar taklit edilir.

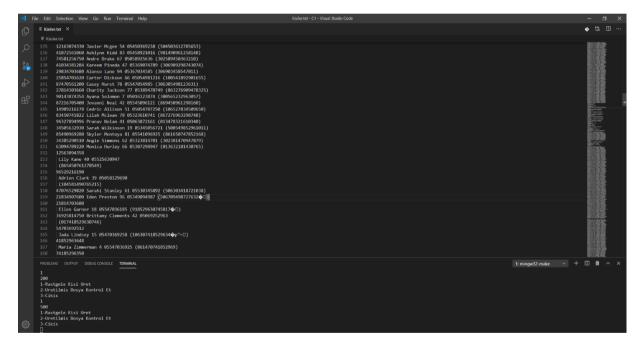
C programında da Java içerisinde kullanılan çoğu yapı aynı isimle, aynı işlemleri yapacak şekilde bulunur. Ancak bazı işlemler yapılırken Java'da kullanılan yapılar (ArrayList, String, String[]) olmadığından farklı yaklaşımlarda bulunulmuştur. Örnek olarak char şeklinde bulunan bir rakamı integer karşılığına çeviren bir metod bulunmadığı için bu işlem manuel olarak yapılmıştır. Bunun yanında C dilinde string olmadığı ve bunun yerine char* kullanıldığı için + operatörü birden fazla char*'ı birleştirme işine yaramıyor, bu yüzden bu işlem **strcat** fonksiyonu ile yapılmıştır. C dili Java dilinden farklı olarak bir çöp toplayıcı mekanizmasına sahip değil, bu yüzden C

dilinde heap bellek bölgesinde oluşturulan her şey manuel olarak iade edilmeli. Program, çalışma süresi boyunca bellekte hiç çöp bırakmayacak şekilde tasarlandı.

Uygulamayı C dilinde yazarken Java'da karşılaşmadığımız türlü zorluklarla karşılaştık. Bunların birçoğunu çözmeyi başardık ancak çözemediğimiz ama farkında olduğumuz birkaç hata hala bulunmakta. Öncelikle C dilindeki program rastgele kişiler üretip dosyaya yazarken bu işlem arka arkaya yapıldığında her zaman olmasa da bazen anlamsız karakterler üretip onları dosyaya yazıyor (Çıktılar'da örneği var). Bunun haricinde İmei ve T.C. kontrolü yaparken okunan dosyada T.C. için 11'den, İmei için 15'ten fazla hane bulunması durumunda program tamamen yanlış sonuçlar üretmektedir. Bu sorunun türlü şekillerde önüne geçmeye çalışsak da başarılı olamadık. Okunan dosyadaki veriler düzgün formatta olduğu sürece T.C. ve İmei'lerin kurallarına göre kontrol edilmesinde herhangi bir sorun yoktur.

2. ÇIKTILAR

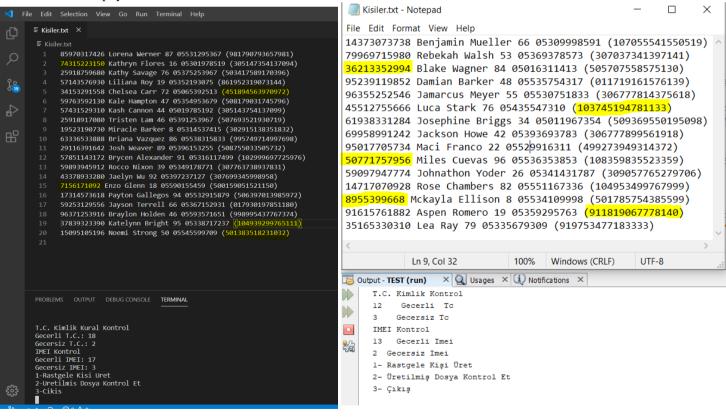
1- C hatalarında bahsedilen üretilen anlamsız karakterler

2- Tek seferde üretilen 800 adet kimlik numarası içerisinde sadece 5 tane tekrar bulunuyor. (Her zaman bu kadar düşük oranda olmuyor ancak ortalama olarak 1000 tanede 5-10 tekrar yapılıyor) Bu oran İmei için daha düşük telefon için daha yüksektir.

3- İşaretlenmiş olanlar hatalı olarak verilmiştir. Program doğru bir şekilde geçerli ve geçersiz sayısını hesaplıyor.

3. SONUÇ

Bu ödev sayesinde rastgele sayıların bilgisayarlar tarafından nasıl üretilebileceğine dair pek çok bilgiye ulaştık. Aslında kullandığımız çoğu rastgele sayı üretmeye yarayan metodun sözde rastgele sayı ürettiğini öğrendik. Bu ödevde bir uygulamayı iki farklı dil ile yaptığımız için diller arasındaki farklılıkları da oldukça iyi bir biçimde kavramış olduk. Java dili nesne yönelimli bir dil olmasına karşın C dilinin böyle bir desteği olmamasına rağmen C dilinde belli ölçüde nesne yönelimli benzetimlerin nasıl yapılabileceğini bir proje üzerinde deneyimlemiş olduk.

Referanslar

https://www.tutorialspoint.com/c standard library/c function streat.htm

https://www.wikiwand.com/en/Reporting Body Identifier

https://www.wikiwand.com/en/Luhn_algorithm

https://teknoseyir.com/blog/t-c-kimlik-numaralarinin-algoritmasi

https://www.dcode.fr/duplicates-detector